

Наукові підходи до обґрунтування стратегії розвитку підприємств

Кириченко Оксана Сергіївна

доктор економічних наук,
доцент, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5244-8323

Діденко Валерій Васильович

аспірант,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: DidenkoVV@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-5755-2397

В сучасних економічних умовах ефективного функціонування та розвитку вітчизняних підприємств значною мірою залежать від ефективності управління і застосування сучасних актуальних підходів та технологій управління. Саме тому питання зростання ефективності управління та своєчасності, повноти і адекватності управлінських дій, стратегічне планування діяльності та високий рівень здійснення як стратегічного так і тактичного, оперативного менеджменту залишаються одними із найбільш актуальних в дослідженнях науковців і користуються значним попитом серед підприємств з метою подальшої практичної реалізації та впровадження.

Об'єктом дослідження є процеси застосування наукових підходів до обґрунтування стратегії розвитку підприємств.

Предметом дослідження є розгляд наукових підходів до обґрунтування стратегії розвитку підприємств.

Метою дослідження є аналіз існуючих наукових підходів до обґрунтування стратегії розвитку підприємств.

Розвиток та впровадження нових досягнень науково-технологічного процесу, технологій та інновацій, потужний ресурсний вплив економічних криз, значна турбулентність, активність зовнішнього середовища здійснюють потужний активний вплив на функціонування підприємств у всіх галузях та видах економічної діяльності та призводять до значної динамічності, турбулентності внутрішніх економічних процесів на самих підприємствах, адже підприємства як відкриті економічні системи постійно та безпосередньо взаємодіють з контрагентами зовнішнього середовища та знаходяться під впливом дії зовнішніх факторів [1]. Ці фактори на сьогодні не можна розглядати як виключно негативні та загрозливі, адже водночас цей зовнішній вплив має і прогресивний характер, надаючи підприємствам можливості до ефективного економічного розвитку та відкриваючи нові вектори та горизонти зростання. Проте, для того щоб адаптуватися до динамічних зовнішніх змін та визначати в них не лише загрози, але й потенційні приховані можливості підприємства повинні мати гнучку та активну систему менеджменту, що матиме високий рівень чутливості до сприйняття змін зовнішніх факторів і водночас добре поставлену роботу інформаційних служб, фахівців-аналітиків, які зможуть об'єктивно аналізувати, оцінювати зовнішні фактори, знаходити кореляції і взаємозалежності та визначати й моделювати вектори зростання та потенційні можливості для підприємства [2]. Так, з розвитком науково-технічного прогресу зростає роль та значення інновацій як основного рушія розвитку,

а впровадження в виробництво нових продуктів та нових технологій їх виробництва забезпечує вітчизняним підприємствам більш високі ринкові позиції та зростання обсягів реалізації продукції. Проте інноваційні впровадження та розробки є не єдиним можливим істинним ключем до економічних змін, вони безперечно є важливими, проте це дасть результат лише за умови комплексного застосування й інших інструментів і заходів з забезпечення розвитку, в тому числі із застосуванням технологій маркетингу, операційного менеджменту та управління виробництвом, впровадження систем якості, впровадження ефективних технологій управління всіма ресурсами підприємства, і нарешті, завдяки впровадженню систем управління внутрішніми управлінськими комунікаціями, налагодження цих систем та ефективного управління ними. Таким чином, комплексне застосування всіх вище зазначених сучасних методів, інструментів та формування сучасних управлінських механізмів дає можливість переходу системи на новий більш високий рівень економічного розвитку, внаслідок накопичення за певний період часу значної кількості вагомих системних змін, які як наслідок, дають нову якість функціонування існуючої на підприємстві економічної системи. Кожний новий виток розвитку підприємства загалом по суті може забезпечуватися двома шляхами: економічним інвестиційним-коли кожного разу в підприємство інвестується певна кількість фінансових інвестиційних ресурсів і це забезпечує можливість придбання нового обладнання, технологій, випуску нового продукту і таким чином завдяки зовнішнім надходженням стимулюється активна діяльність всередині підприємства та його перехід на більший рівень реалізації та рівень отримання доходу та прибутку.

Інший напрямок, що може забезпечити розвиток-це еволюційний напрямок [3]. Його суть у впровадженні комплексу дій з охопленням всієї діяльності функціональних складових підприємства та з оптимізацією, консолідацією всіх наявних та прихованих потенційних ресурсів підприємства. Таким чином, виникає необхідність стратегування в управлінні ресурсним забезпеченням та оптимізації організації роботи підприємства і всіх його працівників та структурних підрозділів [4]. Це забезпечує можливість розвитку за рахунок внутрішнього потенціалу та резервів. Такий шлях є єдино можливим та об'єктивно доцільним за умови відсутності можливостей для зовнішніх запозичень, є особливо цінним в умовах необхідності впровадження дій з антикризового управління організацією [5,6,7]. Це шлях радикальних та непопулярних внутрішніх змін, проте змін, що здатні забезпечити саме функціонування та перехід системи на новий рівень розвитку не в кількісному, а в якісному виді. В свою чергу якісно сформована система здатна дати значно вищий результат розвитку за меншого надходження ресурсів, а отже здатна забезпечити подальший розвиток, в тому числі і в кількісних одиницях зростання обсягів доходу від реалізації продукції та прибутку за умови використання та перерозподілу для цього внутрішніх фінансових ресурсів тобто отриманого самим підприємством прибутку як ресурсу відтворення так і зовні запозичених інвестицій. Така значно вища продуктивність функціонування є результатом внутрішнього організаційного еволюціонування пов'язана із тим, що всі підсистеми та елементи цієї системи є максимально адаптованими та синхронізованими, а отже кожна така підсистема, чи елемент вже має визначені та закладені механізми тих чи інших дій чи то реагування на виникнення будь яких внутрішніх та зовнішніх впливів, збоїв в роботі системи.

Таким чином, розвиток економічних систем підприємств переходить до нового

рівня розуміння та формування нових наукових підходів до розуміння забезпечення економічного розвитку через науковий підхід програмування розвитку підприємств. В основі наукового підходу програмування розвитку лежить розуміння процесів функціонування розвитку підприємств як певного алгоритму із закладеною програмою дій. Застосування програмного підходу активно використовується в управлінні проектами та програмами, проектному менеджменті, а також має своє значне застосування як проектно-цільовий підхід у макроекономічному плануванні та державному регулюванні процесів економічного розвитку країни. Застосування програмного підходу до управління та розвитку підприємств є новим підходом до управління сучасними організаційними процесами в менеджменті підприємств. Суть програмного підходу до управління та розвитку підприємств полягає у розумінні підприємства як системи, яка має бути запрограмованою, тобто мати передбачені, визначені та затверджені внутрішні алгоритми дій на стратегічному, тактичному та операційному рівні управління, які будуть знаходитися в межах компетенції відповідного управлінського персоналу, проте поза межами суб'єктивної оцінки в прийнятті управлінських рішень. Для цього всі управлінські процеси на різних рівнях управління повинні бути логарифмізованими та визначеними, що знизить ризик непередбачуваності в прийнятті рішень на всіх ланках управлінських процесів, а отже забезпечить зниження рівня помилок в прийнятті управлінських рішень і знизить рівень реалізації ризиків в діяльності підприємств, пов'язаний з прийняттям невірних, не виправдано ризикових рішень на всіх ланках та рівнях управління організацією. Наступною складовою програмного підходу є його орієнтація на майбутній розвиток з визначенням мети, завдань та конкретних дій, заходів, спрямованих на розвиток розширення підприємства. Відповідно це потребуватиме застосування стратегічного планування, формування та впровадження стратегії розвитку, що виступає однією із складових у застосуванні програмного підходу. Таким чином, верхнім рівнем впровадження цього підходу є стратегічне планування та реалізація стратегії розвитку з впровадженням проектних елементів та технологій, а на нижньому рівні впровадження цього підходу логарифмізація процесів та функцій у всіх функціональних підсистемах, з визначенням функціональних параметрів всіх бізнес-процесів та логарифмізацією можливих варіантів рішень, дій виконавців.

Список використаних джерел

1. Блумгардт А. *Моделі корпоративного управління*. Київ: Наук. думка, 2010. 160 с.
2. Довгань Л. Є. *Стратегічна стійкість у системі стратегічного управління підприємством*. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. №11. С.118.
3. Кашуба Я. М. *Вибір методів та підходів стратегічного управління розвитком підприємництва*. *Економіка та держава*. 2011. №9. С.16.
4. Козаченко А. В. *Корпоративне керування*. К.: Либра, 2012. 368 с.
5. Пузирьова В. П. *Матриця ключових стратегій в управлінні фінансовим потенціалом промислових підприємств*. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. №6. С. 152.
6. Семенов Г. А. *Стратегія розвитку підприємства в сучасних умовах на прикладі КП «НВК «Іскра» (м. Запоріжжя)*. *Держава та регіони*. 2009. № 2. С.187-189.
7. Немцов В. Д. *Стратегічний менеджмент*. К.: Либра, 2011. 267 с.